

dr hab. Tomasz Jędrzejko, prof. UŚ
Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji w Cieszynie
Uniwersytet Śląski w Katowicach

Janowice, data 31 sierpnia 2021 r.

**Recenzja rozprawy doktorskiej,
Pani mgr Aleksandry Więcierzewskiej
sporządzona w związku z przewodem doktorskim
w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne
wszczętym uchwałą Rady Wydziału Grafiki i Malarstwa
z dnia 13 listopada 2018 roku procedowanym przez
Akademię Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi**

Recenzja zgodna z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. z 2018 poz. 261).

Promotor rozprawy

dr hab. Monika Krygier, prof. Uczelni

Temat rozprawy

Prezentacja autorskiej metody projektowania identyfikacji wizualnej dla małych firm.

Rozprawa Pani mgr Aleksandry Więcierzewskiej jest interesującym opracowaniem z zakresu badań nad budowaniem świadomości projektowej. Autorka obejmuje swoimi badaniami następujące obszary rozważań teoretyczno-badawczych z pogranicza: prakseologii, komunikacji wizualnej oraz projektowania graficznego. Celem, jaki postawiła sobie Autorka jest opracowanie autorskiej metody projektowania identyfikacji wizualnej dla małych firm.

Komentarz do przedstawionej recenzji rozprawy doktorskiej składa się z:

1. Oceny struktury pracy.
2. Merytorycznej oceny rozprawy.
3. Uwag szczegółowych.
4. Konkluzji.

1. Struktura pracy

Przedstawiona do recenzji rozprawa liczy 156 stron. Praca składa się ze wstępu, czterech części głównych obejmujących rozdziały oraz zakończenia (73 strony), bibliografii, spisu ilustracji oraz załączników (5 stron), wersji angielskiej (72 strony).

We wstępie Autorka uzasadnia powody podjęcia tematu, podkreślając rolę projektanta w budowaniu świadomości wizualnej. Zwraca uwagę na potrzebę dbałości o estetykę lokalnego krajobrazu. Autorka odwołuje się do stylistyki projektowej lat 90 ale także do współczesnych czasów. *Jako projektant graficzny czujący pewnego rodzaju odpowiedzialność społeczną i troszczący się o estetykę lokalnego krajobrazu (s. 5)* podejmuje próbę wskazania źródła problemu. Autorka wyraźnie definiuje kierunek planowanych badań podkreślając znaczenie kontekstu społeczno-kulturowego.

Rozważania teoretyczne, badania oraz ich analizę Autorka przedstawiła w części I i II dysertacji.

Rozdział I – ANALIZA PROBLEMU – obejmuje następujące podrozdziały: Definicja małej firmy, Analiza ogólnodostępnych danych statystycznych, Legionowo – krótka charakterystyka miasta, Małe firmy w kontekście projektowania.

W analizie materiału związanego z organizacją tożsamości wizualnej małych firm, Autorka definiuje małą firmę jako *prywatne mikroprzedsiębiorstwo prowadzone w danej lokalizacji* (s. 11). W dalszej części pracy Autorka omawia ogólnopolskie dane statystyczne związane z ilością mikroprzedsiębiorstw a jej zainteresowanie badawcze obejmuje wyłącznie firmy dostępne fizycznie dla klientów. Dalej Autorka przedstawia wyniki ankiety przeprowadzonej w Legionowie. Pytania skierowane były do mieszkańców i dotyczyły estetyki reklam w przestrzeni publicznej centrum miasta.

Pani Aleksandra Więcierzewska przeprowadziła także badania wśród właścicieli mikroprzedsiębiorstw *w celu sformułowania ich potrzeb odnośnie projektowania graficznego oraz ustalenia czynników, którymi kierują się przy wyborze projektanta identyfikacji wizualnej* (s. 20). Autorka zwraca uwagę na bierną postawę inwestorów wobec dbałości o strategię wizualną firm. W tonie pełnym sprzeciwu wskazuje źródło problemu: niska świadomość estetyczna i wiedza graficzna, szybki rozwój firm, częsty brak wykształcenia projektantów a także cena. Notoryczne dążenie do obniżenia kosztów zmusza wykonawców do decyzji, które wpływają na pogorszenie wyglądu i jakości.

W zakończeniu szerokiego ujęcia tematu Autorka zauważa, że *przedsiębiorcy są chętni do nauki i poszerzenia wiedzy, jeśli zaoszczędzi im to wydatków oraz niedogodności w przyszłości* (s. 26).

Ocena jakości identyfikacji wizualnej w obrębie miasta oraz określenie potrzeb i oczekiwań właścicieli małych firm kończy pierwszą część pracy. Autorka zastosowała następujące metody badawcze: ankietę indywidualną, analizę ilościową, oraz obserwację jakościową. Zjawisko opisano wnikliwie a obszerny komentarz wyraża w pełni zakres problemu.

Rozdział II – DOBÓR POJĘĆ I METODY – obejmuje następujące podrozdziały: Systematyzowanie pojęć, Narzędzia i metodyki projektowania.

Druga część pracy poświęcona jest w całości definiowaniu wybranych terminów branżowych oraz klasyfikacji narzędzi. Autorka tworzy czytelny schemat, który systematyzuje określenia związane z komunikacją wizualną. Dalej konstatuje, że *komunikacja wizualna jest tym co widzimy oraz tym jak odczuwamy, to co widzimy* (s. 28).

Autorka dzieli pojęcia na Tradycyjne podejście oraz Metodyki zwinne. Pierwszy zakres obejmuje Brief, Mapę myśli a także Moodboard. Drugi dotyczy Design thinkig, Google sprint oraz Lean. Drugą część pracy kończy krótkie podsumowaniem w którym Autorka wskazuje główne zalety omawianych zagadnień: aktywizacja kreatywności, stymulacja intelektualna mobilizacja do pracy, możliwość nawiązania relacji z klientem. Problematykę opisano w sposób wyczerpujący a selekcja metod i narzędzi pozwoliła Autorce na opracowanie autorskiej metody projektowania identyfikacji wizualnej dla klientów z sektora małych firm.

Rozdział III – LOGO WARSZTAT – AUTORSKA METODA PROJEKTOWANIA – obejmuje następujące podrozdziały: Założenia metody, Schemat metody, Analiza SWOT metody Logo Warsztat, Studium przypadku.

Trzecią część Autorka rozpoczyna od prezentacji założeń metody oraz jej schematu wraz z opisem poszczególnych kroków. Idea koncepcji opiera się na określonej relacji przedsiębiorcy z projektantem. *Metoda Logo Warsztat korzysta z narzędzi tradycyjnych oraz zwinnego podejścia* (s. 41). Autorka zwraca także uwagę na kwestię zaangażowania obu stron w realizację projektu a *każdy etap procesu kończy się przyrostem pracy* (s. 41).

W dalszej części pracy Autorka przedstawia schemat metody dzieląc proces na 5 etapów: Moja firma, Analiza konkurencji, Mapa myśli, Moodboard, Szkice rozwiązań. Autorka sugeruje organizację pracy w ciągu pięciu roboczych dni tygodnia. Opisuje także szczegółowo przyjęte zasady postępowania (s. 43-49). Planowany przebieg realizacji projektu jest uzasadniony merytorycznie oraz pod względem chronologii wykonania.

Na podstawie przyjętych założeń Autorka stosuje *metodę* wobec trzech niezależnych projektów identyfikacji wizualnej dla firm działających na terenie Legionowa (s. 50-66). W zakończeniu tej części pracy Autorka przeprowadziła krótkie podsumowanie doświadczeń.

Rozdział IV – OPIS MATERIAŁÓW LOGO WARSZTAT – obejmuje następujące podrozdziały: Kompendium Logo Warsztat, Strona internetowa logowarsztat.pl, Narzędzia do pracy online.

W tej części pracy Autorka prezentuje materiały, które uzupełniają zakres opracowania. *Opis metody projektowania oraz pojęć związanych z identyfikacją wizualną* [...] został wydany w formie kompendium połączonego z zeszytem ćwiczeń (s. 68). Projekt publikacji wykonano z ogromną dbałością o szczegóły, choć zdarzają się błędy edytorskie. Autorka tworzy odważnie czytelny oraz interesujący komunikat wizualny. Wyraża także nadzieję, że wpłynie w ten sposób na poprawę świadomości projektowej czytelnika.

W zakończeniu Autorka przeprowadziła podsumowanie całościowe pracy, podkreślając znaczenie społecznej roli projektanta.

2. Merytoryczna ocena pracy

Recenzowana praca jest rozprawą związaną z obszarem projektowania graficznego. Celem analizy omówionego zagadnienia był projekt autorskiej metody projektowania identyfikacji wizualnej dla małych firm. Analiza omawianych zagadnień oraz realizacja badań są wykonane rzetelnie. Do celów pracy zostały dobrane następujące metody badawcze: ankieta indywidualna, analiza ilościowa, obserwacja jakościowa. Analiza materiału badawczego uzasadnia podjęcie tematu.

3. Uwagi szczegółowe

W części teoretycznej Autorka opracowuje autorską metodę projektowania. W mojej opinii jest ona zbiorem znanych rozwiązań, jednak autorski wydaje się sposób myślenia o projektowaniu oraz podejście do współpracy z klientem.

Proponuję wprowadzić w III części pracy odpowiednie dla zagadnienia metody badawcze, które pozwolą na weryfikację myśli projektowej. Wykorzystanie przez Autorkę *metody* do realizacji projektów (s. 50-66) jest bowiem pozbawione obiektywizmu badawczego. Badania w projektowaniu są integralną częścią procesu twórczego a ich rezultaty ułatwiają

podejmowanie właściwych decyzji lub utwierdzają w przekonaniu o ich słuszności. Ponadto w pracy występują błędy związane ze składem i łamaniem tekstu, błędy stylistyczne i językowe. Uwagi te nie obniżają wartości merytorycznej i metodologicznej rozprawy doktorskiej.

Recenzowana praca doktorska Pani Aleksandry Więcierzewskiej, *Prezentacja autorskiej metody projektowania identyfikacji wizualnej dla małych firm*. Legionowo 2021, ss. 156 jest w moim przekonaniu istotną pozycją z dziedziny projektowania systemów identyfikacji wizualnej. Rozprawa jest przygotowana rzetelnie, logicznie, czytelnie i poprawnie pod względem formalnym. Rozprawa doktorska Pani Aleksandry Więcierzewskiej, realizuje niezwykle poważną koncepcję edukacji kulturalnej.

4. Konkluzja

Mając na uwadze wartość merytoryczną oraz wysoki poziom artystyczny przedstawionej do recenzji pracy doktorskiej Pani mgr Aleksandry Więcierzewskiej stwierdzam, że przygotowane przez Doktorantkę opracowanie jest oryginalnym rozwiązaniem tematu oraz spełnia wymogi ustawowe określone w *art. 13 Ustawy o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 r. (z późniejszymi zmianami)*.

W związku z powyższym wnioskuję do Szanownej Rady ds. stopni Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi o przyznanie Pani mgr Aleksandry Więcierzewskiej, stopnia doktora sztuki w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Podpis recenzenta

dr hab. Tomasz Jędrzejko, prof. UŚ